

Міністерство культури та стратегічних комунікацій України

Харківська державна академія культури

**Факультет культурології та соціальних комунікацій
Кафедра музейно-туристичної діяльності**

**Робоча програма
навчальної дисципліни
ТРЕНІНГ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК**

Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	028 Менеджмент соціокультурної діяльності
Освітньо-професійна програма	Менеджмент культури
Освітній рівень	перший (бакалаврський)

Харків 2025

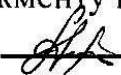
Розробник: канд. психол. наук, доц. каф. музейно-туристичної діяльності
Церковний А. О.

РП оновив:

доктор філософії, викладач кафедри музейно-туристичної діяльності,
Потьомкіна Нанулі Зурабівна

Мова навчання – українська.

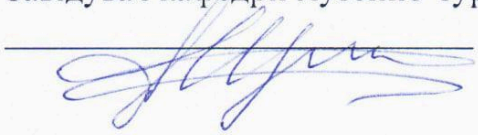
Робочу програму затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 15 серпня 2024 р

Завідувач кафедри менеджменту культури
та соціальних технологій Геннадій АФЕНЧЕНКО

Робочу програму затверджено на засіданні ради факультету культурології
та соціальних комунікацій
Протокол № 1 від 26.08.24

Голова ради факультету Наталя КОРЖИК

Зміни в робочій програмі затверджені на засіданні кафедри
Протокол № 10 від 20 листопада 2024 р.

Завідувач кафедри музейно-туристичної діяльності
 Анатолій ЩЕРБАНЬ

Зміни в робочій програмі затверджені на засіданні ради факультету
культурології та соціальних комунікацій
Протокол № 6 від 21.11.24

Голова ради факультету Наталя КОРЖИК

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КУРС

Назва курсу	Тренінг комунікативних навичок
Викладач (- і)	А.О. Церковний Н.З. Потьомкіна
Профіль викладача (- ів)	GSuite, Google Classroom albert_tserkovnyi@xdak.ukr.education albert_tserkovnyi@xdak.ukr.education
Контактний телефон та електронна пошта	0665779144 nanuli_potomkina@xdak.ukr.education
Інформація про консультації	<i>не передбачено навчальним планом</i>
Логіка вивчення курсу	Теорія масової інформації та комунікації, Організаційна культура та комунікації, Практика ведення переговорів

2. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Вивчення особливостей та закономірностей процесу особистісного розвитку, як основи професійного становлення в унікальному середовищі тренінгового спілкування

3. МЕТА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Формування уявлення про засоби розв'язання проблем, що виникають в міжособистісних комунікаціях

4. КОМПЕТЕНТНОСТІ

ЗК5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК9. Здатність працювати в команді.

ФК10. Здійснювати ефективні комунікації та розв'язувати конфліктні ситуації у професійній діяльності.

ФК14. Здатність організовувати роботу з різними стейкхолдерами соціокультурної діяльності.

5. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

ПРН 15. Вміти установлювати комунікативний діалог з різними професійними суб'єктами та групами.

ПРН16. Знати та застосувати сучасні технології управління людськими ресурсами.

ПРН17. Формувати професійні мережі, адвокації та лобіювати інтереси проекту/сектора (галузі).

6. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Ознаки курсу	Професійні та практичні компоненти ОПП
Формат курсу	Денна форма навчання, 1-й рік, 2-й семестр
Обсяг курсу	Кількість кредитів – 4 Загальна кількість годин – 120 Тижневих годин для денної форми навчання – 3 аудиторних – 40 самостійної роботи студента – 80
Технічне і програмне забезпечення	GSuite
Форми, види навчальних занять та методи навчання	Форми: навчальні заняття, самостійна робота, контрольні заходи Види: практичні заняття Методи: метод проблемного викладання, частково-пошуковий метод, кейс-метод, ігрові методи (ділові ігри), тренінгові методи навчання.

Поточний контроль	Поточне усне опитування, експрес-тестування, інтерактивні вправи, письмове тестування, реферат, презентація
залік	залік
Політика курсу	Викладання курсу базується на політиці академічної доброчесності, перевірки письмових робіт на плагіат, дотриманні академічної поведінки, пропущені заняття відпрацьовуються, завдання, які подаються із запізненням оцінюються з урахуванням строку подання, підтримується академічна ініціативність та креативність здобувача вищої освіти

7. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем (або блоків)	Разом годин	Лекційні	Семінарські	Практичні	Сам. робота
Тема 1. Введення в курс. Особливості тренінгової роботи.	15	-	-	5	10
Тема 2. Прийоми ефективного спілкування.	17	-	-	7	10
Тема 3. Роль невербальної комунікації.	17	-	-	7	10
Тема 4. Конфлікти і бар'єри спілкування.	27	-	-	7	20
Тема 5. Мистецтво самопрезентації.	27	-	-	7	20
Тема 6. Комунікативна впевненість.	17	-	-	7	10
Всього	120			40	80

8. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

<i>Звіт про виконання самостійної роботи</i>	<i>до 1 балів</i>
<i>Присутність на занятті</i>	<i>до 1 балу</i>
<i>Участь в тренінгових вправах, ділових іграх та вирішенні кейсів</i>	<i>до 3 балів</i>
<i>Реферат замість пропущеного заняття</i>	<i>до 1 балу</i>

Схема нарахування балів, які отримують студенти

<i>T 1</i>	<i>T 2</i>	<i>T 3</i>	<i>T 4</i>	<i>T 5</i>	<i>T 6</i>	<i>Підсумковий контроль</i>	<i>Сума</i>
<i>10 балів</i>	<i>10 балів</i>	<i>10 балів</i>	<i>10 балів</i>	<i>10 балів</i>	<i>10 балів</i>	<i>До 40</i>	<i>100</i>

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Введення в курс. Особливості тренінгової роботи.	10
2	Тема 2. Прийоми ефективного спілкування.	10
3	Тема 3. Роль невербальної комунікації.	10
4	Тема 4. Конфлікти і бар'єри спілкування.	10
5	Тема 5. Мистецтво самопрезентації.	10
6	Тема 6. Комунікативна впевненість.	10

Тема 1. Введення в курс. Особливості тренінгової роботи.

Практичне заняття: Введення в курс. Особливості тренінгової роботи.

Мета: На основі отриманих теоретичних знань і групового досвіду спілкування сформувані первинні уявлення про специфіку роботи у тренінгу, підвищити рівень мотивації до зміни своїх непродуктивних життєвих установок і моделей поведінки.

Тема 2. Прийоми ефективного спілкування.

Практичне заняття: Прийоми ефективного спілкування.

Мета: На основі засвоєних знань розібратися в причинах неефективної комунікації, освоїти основні прийоми ефективної комунікації, сприяти процесам груповий згуртованості і визначити вектор особистісного та професійного зростання.

Тема 3. Роль невербальної комунікації.

Практичне заняття: Роль невербальної комунікації.

Мета: На основі отриманої інформації і групового досвіду спілкування розвинути уявлення про роль невербальних елементів для продуктивної комунікації і сформувані навички спілкування, що відповідають вимогам конгруентності і толерантності.

Тема 4. Конфлікти і бар'єри спілкування.

Практичне заняття: Конфлікти і бар'єри спілкування.

Мета: На основі отриманої інформації і групового досвіду підвищити розуміння причин виникнення конфліктів, їх негативних наслідків, ролі учасників в сформованій ситуації і озброїти конкретними інструментами роботи з конфліктом на різних стадіях його протікання.

Тема 5. Мистецтво самопрезентації.

Практичне заняття: Мистецтво самопрезентації.

Мета: На основі отриманої інформації і групового досвіду формувати навички ефективної самопрезентації, закласти основи роботи з базовими екзистенційними страхами.

Тема 6. Комунікативна впевненість.

Практичне заняття: Комунікативна впевненість.

Мета: На основі отриманої інформації і групового досвіду сформуванню уявлення про взаємозв'язок впевненості в собі з рівнем компетентності та готовності креативно і гнучко реагувати у складних ситуаціях міжособистісного спілкування.

10. Контрольні питання з дисципліни

1. Історія виникнення тренінгових форм роботи з проблемами клієнта.
2. Сутність поняття «комунікація», її види і роль в житті людини.
3. Поняття «тренінг», класифікація груп тренінгу.
4. Цілі та задачі комунікативного тренінгу.
5. Переваги тренінгу в порівнянні з індивідуальними консультаціями.
6. Основні правила роботи у тренінгу.
7. Причини ситуацій спілкування, які описуються як «проблема».
8. Роль фасилітатора групової роботи у зміні особистості.
9. Поняття: «психологічний контакт», «зворотній зв'язок».
10. Поняття: «активне слухання», «емпатія».
11. Формування навичек рефлексії у учасників тренінгу.
12. Безумовне позитивне прийняття (за К. Роджерсом).
13. Діагностика переконань, які обмежують, і робота з ними.
14. Прийоми підвищення ефективності повсякденних комунікацій.
15. Поняття «неписаного кодексу» у відносинах і його слідства.
16. Функції невербальних засобів спілкування.
17. Елементи невербальної комунікації.
18. Правила інтерпретації мови тіла.
19. Невербальні сигнали, які сприяють ефективному спілкуванню.
20. Поняття «конфлікт» і «конфліктна ситуація».
21. Переваги та недоліки конфлікту, як способу вирішення проблем.
22. Поняття «самопрезентація».
23. Аналіз стратегій і тактик самопрезентації.
24. Супутні фактори самопрезентації.
25. Алгоритм виступу перед аудиторією.
26. Особливості проведення тренінгу впевненості в собі (тренінг умінь).
27. Ірраціональні твердження та когнітивне реструктурування (за А. Елліс).
28. Поняття «асертивність» та опис впевненої поведінки (за А. Солтер).
29. Зіставлення моделі впевненої поведінки і асертивної поведінки.
30. Звід прав людини (за М. Сміт).
31. Ефекти тренінгу, що пов'язані з корекцією міжособистісних стосунків.

11. Рекомендована література.

Основна література

1. Амеліна С. М. Тренінги з розвитку умінь та навичок діалогового спілкування: Посібник. Д.: Пороги, 2005.
2. Афанасьєва Н. Є. Методологія соціально-психологічного тренінгу: посібник / Н. Є. Афанасьєва. Х.: НУЦЗУ, 2008.
3. Джонсон Д. В. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування. К.: КМ Академія, 2003.
4. Джонсон, Девід В. Соціальна психологія: тренінг міжособистісного спілкування / Пер. з англ. В. Хомика. К.: Вид. дім КМ Академія, 2003.
5. Журавська Л. М. Соціально-психологічний тренінг: розвиток якостей особистості працівників сфери туризму: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / Л. М. Журавська. К. : Слово, 2006.
6. Мілютіна К. Л. Теорія та практика психологічного тренінгу: Навч. посіб. К.: МАУП, 2004.
7. Мороз Л. І. Основи професійно-психологічного тренінгу: У запитаннях та відповідях: Навч. посіб. К.: Паливода, 2004.
8. Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник. К.: Центр навч. л-ри, 2005.
9. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: Підручник: У 2 кн. Кн. 1: Соціальна психологія особистості і спілкування. К.: Либідь, 2004.
10. Соціально-психологічний тренінг «Розвиток особистісних якостей менеджера» : практикум / за заг. ред. В. В. Завірюхи. Київ : КНЕУ, 2011.
11. Технології навчання дорослих / Упоряд. : О. Главник, Г. Бевз. К.: Главник, 2006.
12. Технологія тренінгу / Упоряд.: О. Главник, Г. Бевз; За заг. ред. С. Максименко К.: Главник, 2005.
13. Технологія тренінгу / Упоряд.: О. Главник, Г. Бевз / За заг. ред. С. Д. Максименка К.: Главник, 2005.
14. Тренінг умінь спілкуватися: як допомогти проблемним підліткам / Пер. з англ. В. Хомика. К. : Либідь, 2003.
15. Тренінги як інтенсивне навчання/І. Усіченко, А. Хабарова, О. Ларіонова-Нечерда, Л. Порохняк-Гановська. К.: Видавничий центр «Адаптація», 2004.
16. Федорчук В.М. Соціально-психологічний тренінг «Розвиток комунікативної компетенції викладача»: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2004.
17. Чебикін О. Я., Сінельнікова Т. В. Психологічні основи тренінгових технологій. Одеса : «Лерадрук», 2013.

18.Яценко Т. С. Теорія і практика групової психокорекції. Активне соціально-психологічне навчання : [навч. посібник] / Яценко Т. С. К. : Вища шк., 2004.

Додаткова

19.Вчимося вирішувати проблеми / Т. В.Азарова, О. І. Барчук, Т. В. та ін.; За заг. ред. М. Р. Бітянової. К.: Главник, 2007.

20.Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід : [Метод. посібник] / Автор.-уклад. : О. Пометун, Л. Пироженко. К. : А.П.Н., 2002.

21.Опалюк О. М., Сербалюк Ю. В. Культура спілкування. Психологічні основи професійного спілкування: Навч.-метод. посіб. Кам'янець-Подільський, 2004.

22.Технологія проведення тренінгів з формування здорового способу життя молоді / Г. М. Бевз, О. П. Главник. К.: Держ. ін-т проблем сім'ї та молоді, 2005.

23.Тренерська валіза / Упоряд.: О. Главник, Р. Безпальча, О. Попова. К.: Главник, 2006.